

Svar på Eeva Tikkanens och 23 andra ledamöters motion om reservmorföräldrar och -farföräldrar och andra vuxna till stöd för barnfamiljerna i Vanda

VD/3395/00.02.00.03/2025

RÅ/SK/HK/SL/EJ/AP

Eeva Tikkanen och 23 andra ledamöter lämnade in följande fullmäktigemotion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Över hälften av föräldrarna i Vanda upplever att de har fått otillräckligt stöd för att orka och för sin psykiska hälsa (FinBarn 2024).

De som undertecknat denna motion föreslår att Vanda stad i samarbete med välfärdsområdet utreder stadens möjligheter att för sin del skapa eller stöda en verksamhetsmodell, som kunde bidra till att reservmorföräldrar och -farföräldrar och andra frivilliga vuxna deltar och stöder barnfamiljer och föräldrar i Vanda till att orka och må väl i vardagen. Samtidigt kunde man också utreda stödmodellen för sysselsättning av unga till stöd för barnfamiljer, t.ex. under sommarlov och andra semestertider.

Många av barnfamiljerna i Vanda har inte sina mor- och farföräldrar i närheten, samtidigt som många äldre och andra vuxna upplever ensamhet och längtan efter meningsfull samvaro.

Genom att hjälpa till att förena dessa grupper och behov kunde man skapa en genuint mänsklig stödform med låg tröskel, som skulle stärka gemenskap, förebygga ensamhet, ge stöd så föräldrarna orkar och också stöda barns och ungas välbefinnande.”

Stadsfullmäktige 28.4.2025 § 26

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd konstaterar följande i sitt svar:

Såsom det konstateras i fullmäktigemotionen upplever över hälften av föräldrarna i Vanda att de har fått otillräckligt stöd för att orka och för sin psykiska hälsa (FinBarn 2024). Familjernas situationer och stödnätverk varierar, och alla familjer har inte sina mor- eller farföräldrar eller andra stödnätverk i sitt närområde. Ensamhet är en utmaning i Vanda i många åldersgrupper och för att hålla den i styr behövs gemenskapsfrämjande verksamhetsmodeller och offentliga lokaler där Vandabor i olika åldrar och med olika bakgrund kan mötas med låg tröskel, till exempel bibliotek, invånarlokaler, olika mötesplatser och vuxenutbildningsinstitutets verksamhet.

Verksamheten med reservmorföräldrar och -farföräldrar är ett ypperligt exempel på en verksamhetsmodell som kan minska belastningen för familjerna, främja integrationen och minska ensamheten bland äldre. I Vanda och i närområdena finns det flera aktörer inom tredje sektorn som erbjuder verksamhet med reservmorföräldrar och -farföräldrar:

- Mannerheims barnskyddsförbunds Nylands distrikt har verksamhet med reservmorföräldrar och -farföräldrar, där målgruppen är familjer som inte alls har mor- eller farföräldrar eller sällan träffar sina mor- eller farföräldrar. Mannerheims barnskyddsförbund har också annan varierande verksamhet där äldre och barnfamiljer kan mötas, till exempel verksamhet som på finska kallas ”kylämummi- ja vaaritoiminta”, där äldre möter barnfamiljer på familjecaféer, daghem, i klubbar, skolor och på bibliotek, och läsmormor och -farfarverksamhet där äldre läser böcker på skolorna tillsammans med barn som behöver stöd i sin läsning. Man kan anmäla sitt deltagande i verksamheten på webbplatsen för Mannerheims barnskyddsförbunds Nylands distrikt.
- SOS Barnbyar ordnar verksamhet som på finska kallas Mummun ja vaarin tupa i Vanda, i invånarparkerna och vid de öppna mötesplatserna i Björkby, Håkansböle och Myrbacka. I verksamheten kan reservmorföräldrar och -farföräldrar tillbringa tid tillsammans med barnen och föräldrarna får en andhämtningspaus i vardagen. Verksamheten omfattar matlagning, måltider och andra informella aktiviteter som att leka och spela tillsammans.
- Finlands Röda Kors (FKR) ordnar vänverksamhet i Nyland där människor i alla åldrar, också äldre har möjlighet att hitta en frivillig vän. FRK har testat verksamhet med reservmormödrar i pilotprojekt i andra delar av Finland.
- Pienperheyhdistys ry har fadder-morföräldrar/farföräldrarverksamhet, där familjer med en förälder kan få en frivillig fadder-morförälder/farförälder.

Utöver de tidigare nämnda kan man söka reservmorföräldrar och -farföräldrar genom en direkt anmälan på sociala medier eller olika plattformar för korttidsjobb.

En annan aspekt som nämns i fullmäktigemotionen är en stödmodell för sysselsättning av unga till stöd för barnfamiljer, t.ex. under sommarlov och andra semestertider. I Vanda används en sommarjobbssedel på 300 euro för unga som dock inte beviljas för användning om arbetsgivaren är ett privathushåll, vilket innebär att arbetsgivaren måste vara ett företag eller en förening för att man ska få en sommarjobbssedel. Det skulle kunna vara möjligt för vissa föreningar att åta sig uppgiften att sysselsätta unga till stöd för barnfamiljer, men problemet kan vara att en självriskandel av lönen saknas: minimilönen för en ung person är 500 euro för 60 timmars arbete enligt sommarjobbssedelns villkor, och stödet som ges är endast 300 euro. Det eurobelopp som saknas kunde ersättas genom mindre kundavgifter.

I Vanda genomförs också Vandas program för sommarföretagande som är ett avgiftsfritt program för Vandaunga, där målet är att starta ett eget företag. Alla som valts till programmet får en egen mentor och en sommarföretagarsedel på 300 euro. Inom ramen för detta program har ungdomarna möjlighet att till exempel starta ett företag som producerar barnavårds- och hemhjälpstjänster eller andra tjänster för barnfamiljer.

Unga har möjlighet att söka sig till barn- och hemvårdsuppgifter till exempel via platsannonser av privata personer eller 4H-föreningens tjänst Helppi. Helppi för samman kunder och unga som inskolats i uppgifterna på ett pålitligt sätt.

En stor del av den verksamhet som efterfrågas i motionen utförs av tredje sektorn i Vanda, och organisationerna är mycket väl lämpade att genomföra denna typ av arbete. Därför anser inte verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd att det är nödvändigt att staden och välfärdsområdet börjar utveckla detta arbete.

Stadsstyrelsen 20.10.2025 § 13

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge Eeva Tikkanen och de 23 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Det antecknades att socialdemokraternas stadsstyrelsegrupp lämnade in följande protokollsuttalande i ärendet, som understöddes av samlingspartiets stadsstyrelsegrupp och stadsstyrelseledamöterna Petri Roininen och Mika Niikko:

"Även om rådgivningstjänsterna hör till välfärdsområdets ansvar har Vanda stad fortfarande en viktig roll i främjandet av barnfamiljers välfärd. När bibliotekens och andra öppna mötesplatsers verksamhet utvecklas ska organisationerna engageras aktivt för att öka och stärka kommunikationen om deras verksamhet och föräldrarnas möjligheter att delta. För att främja sysselsättningen av unga bör staden dessutom föra en diskussion med organisationerna om huruvida organisationerna kan fungera som samordnande aktör när det gäller att anställa unga för barnavårdsuppgifter, varvid det är möjligt att utnyttja hushållsavdraget."

Stadsfullmäktige 17.11.2025 § 13

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade bordlägga ärendet till följande sammanträde.

Bilaga:

- Eeva Tikkanens och 23 andra ledamöters undertecknade motion om reservmorföräldrar och -farföräldrar och andra vuxna till stöd för barnfamiljerna i Vanda

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:

Suvi Korhonen, sakkunnig inom främjande av välfärd,
([fornamn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:fornamn.efternamn[at]vantaa.fi))